

Lov lukom i strijelom na području Europske unije

Geršak, Nikola

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Forestry / Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:108:863157>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-12**



Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Forestry and Wood Technology](#)



Šumarski fakultet sveučilišta u Zagrebu
Šumarski odsjek

Preddiplomski studij
Šumarstvo

Zavod za Zaštitu šuma i lovno gospodarenje

Nikola Geršak

Lov lukom i strijelom na području Europske Unije

Završni rad

Zagreb, 2019.

Podaci o završnom radu

Zavod:	Zavod za lovstvo i zaštitu šuma
Predmet:	Osnove lovnog gospodarenja
Mentor:	prof.dr.sc. Marijan Grubešić
Asistent:	Doc.dr.sc Krstijan Tomljanović
Student:	Nikola Geršak
JMBAG:	0068227791
Akad. godina:	2018/2019
Mjesto, datum obrane:	Zagreb, 13. rujna, 2019.
Sadržaj rada:	Slika: 3 Tablica: 1 Navoda literature: 10
Sažetak:	Lov lukom i strijelom je integrirani i veći dio čovjekove povijesti lova. Nakon sakupljačkog društva prva aktivna djelatnost bio je upravo lov divljih životinja. Razvitkom civilizacije od prvih aktivnih lovova kopljima, jamama i slično. Lov lukom i strijelom dugo povijesno razdoblje pratio je sam razvoj civilizacije. Industrijskom revolucijom i usavršavanjem baruta i vatrenog oružja općenito lov lukom i strijelom postupno je pao u zaborav. Tijekom dvadesetog stoljeća je i zabranjen zato što je smatran primitivnim, a u 21. Stoljeću ponovo postaje trend kao povratak istinskom duhu lova. Zakonska regulativa na prostoru zemalja Europske unije vezana uz lov lukom i strijelom različita je i neujednačena. Kako bi se dobio što bolji uvid u situaciju apostrofiranog zakonodavstva prikupljeni su i obrađeni dostupni zakoni i pravilnici zemlja Europske unije, regulativa nekih zemalja izvan EU te međusobno uspoređeni.

Izjavljujem da je moj završni rad izvorni rezultat mogega rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

Nikola Geršak

U Zagrebu, 13.9.2019.

Sadržaj

1. Uvod	4
2. Razrada	7
3. Rasprava	16
4. Zaključak	18
5. Literatura	19

Uvod

Lov lukom i strijelom uz koplje predstavlja najstariji načina lova kojim se čovjek koristio. Luk i strijela nalaze se među najstarijim čovjekovim izumima i prate početak civilizacijskog razvoja, a zamijenilo ih je tek u novom vijeku vatreno oružje pa zato možemo reći da je većinu ljudske povijesti bio prisutan lov lukom i strijelom (Vidović, 2009.)

U jednom trenutku svoje povijesti, u prvoj polovici 20. stoljeća, države Europe su ga redom krenule zabranjivati zato što je smatran primitivnim. Danas u 21. stoljeću opet dobiva na popularnosti i lovačka populacija sve više država ponovo odlučuje njegovati tehniku lova lukom i strijelom. Puno lovaca smatra da je to povratak istinskom duhu lova.

Općenito, lukovi se razlikuju prema veličini, obliku i materijalu od kojeg su napravljeni. Postoji nekoliko vrsta lukova, a osnovne vrste su tradicionalni luk, zakrivljeni luk (olimpijski luk) i složeni luk (*eng. Compound bow*). Svaki luk se sastoji od drške, krakova i tetive, a na to se mogu dalje nadograditi dodatni dijelovi poput nišana ili stabilizatora. Gore navedeni lukovi se razlikuju po tome što su načinjeni cijeli od drva (tradicionalni luk) ili od različitih materijala spojenih u jednu cjelinu (zakrivljeni luk) ili su načinjeni tako da njihovu potisnu silu tetive prenosi sistem ekscentričnih kotača koji omogućava streličaru da luk nategne s lakoćom.

Osnovna karakteristika koja se mjeri kod luka je njegova snaga, odnosno sila koja je potrebna da se on napne te sila kojom ispucava strelicu. Snaga luka se izražava u funtama (*eng. pound*) ili u njutnima, a varira od 20 funti (ili 90N) pa sve do 80 (100) funti (odnosno 355- 450N). Općenito se u lovstvu koriste lukovi snage preko 40 funti, a lukovi koji mogu postići snagu preko 50 funti su složeni lukovi.

Dio lovačke opreme kod lova lukom su i strelice. Općenito se svaka strelica sastoji od vrha, tijela, perca i *noka* (*eng.nock*). Lovačke strijele se razlikuju od običnih po svojoj većoj težini i veličini te vrhovima koji nose oštrice. Kod strijele se mjeri njezina masa kako bi se mogla izračunati kinetička energija strijele u letu. Formula kinetičke energije glasi $E_{kin}=mv^2/2$. Kinetička energija izravno utječe na probojnost i letalnost strijele, a za sad još uvijek ne postoji standard koliku energiju mora imati strijela za određenu divljač (Vučinić, 2010.).

Načini lova lukom i strijelom su (Vučinić, 2010.):

1. Lov dočekom na prijenosnoj čeki
2. Lov dočekom na zemlji
3. Lov šuljanjem
4. Lov vabljenjem
5. Lov sa psom

Sve načine lova je moguće kombinirati, na primjer lov dočekom na prijenosnoj čeki s lovom vabljenjem.

Za mnoge lovce lov lukom i strijelom predstavlja veći izazov od tipičnog lova vatrenim oružjem zbog čega se odlučuju na takvu vrstu lova. Postoji par jasnih razlika osim onih očitih (izgled samog oružja koje je sastavljeno od dva kraka, tetive luka i ostalih komponenti te sporija brzina projektila koji se ispucavaju):

1. Lov lukom i strijelom je moguće prakticirati samo u pojedinačnom lovu za razliku od vatrenog oružja kojim se može loviti i u skupnim lovovima.
2. Lov lukom i strijelom za razliku od lova vatrenim oružjem iziskuje od lovca da bude i u puno boljoj kondiciji zato što su lukovi koji se koriste u lovu velike snage. U trenutku kad se lovac odluči za pogodak on mora napeti luk i držati ga neko vrijeme kako bi dobro nanišanio svoju metu. To rezultira višestrukim napinjanjem luka za vrijeme lova bez očitog rezultata.
3. Za razliku od lova šuljanjem vatrenim oružjem, lov lukom i strijelom iziskuje od lovca da se približi divljači na neku manju udaljenost kako bi zadao siguran pogodak. Maksimalna daljina je obično nekih 30 do eventualnih 40 metara. Lovac na taj način ima veći rizik biti primjećen ili nanjušen što tjera divljač u bijeg. Divljač u bijegu znači ponavljanje cijelog postupka traženja divljači od početka. Dakle lovac mora biti izrazito spretan i uvježban da bi se bavio takvim načinom lova.
4. Lov dočekom na čeki nije opcija za lov lukom i strijelom zato što čeke nisu napravljene niti dovoljno prilagođene za takvo oružje, već je alternativa lov na prijenosnoj čeki koja je puno manja i montirana je na stablu.

5. Lov dočekom na zemlji isto nije jednak za luk i strijelu i za vatreno oružje, s obzirom na to da lovac mora biti puno bliže divljači, on mora biti jako siguran u stazu ili mjesto na kojem će se divljač pojaviti.

Zbog navedenog se očekuje od lovca da dulje provede vrijeme u prirodi i bolje se upozna s divljači, njenim ponašanjem i anatomijom. Očekuje se da je dobro upoznat sa svojom opremom i svojim mogućnostima te da je siguran u svoj pogodak.

Dalje je u razradi stavljen pregled zakonske regulative u različitim državama Europske unije, ali i nekim državama Europe koje nisu u EU.

Razrada

U različitim državama Europske Unije lov lukom i strijelom različito je reguliran. U većini država kojima je zakonom odobren lov lukom i strijelom potrebno je imati položen poseban ispit preciznosti i znanja. Tim testom se radi selekcija u lovačkoj populaciji kojom se osigurava da lukom i strijelom love samo oni lovci koji su dovoljno precizni. U nekim državama posebno su definirane minimalne ili maksimalne dopuštene veličine, dimenzije i svojstva pojedinih dijelova luka i lovačkih strelica. U nekim državama lov lukom i strijelom u potpunosti je izjednačen s lovom vatrenim oružjem i nema posebnih regulacija u pogledu opreme ili u pogledu lovljenja vrste divljači. U nekim državama dopušteno je loviti samo sitnu divljač, a u nekim državama je dopušteno loviti samo krupnu divljač. U većini država najčešće je dopušteno loviti srnu (*Capreolus capreolus*) ili divlju svinju (*Sus scrofa*).

Pregled zakonske regulative vezane uz lov lukom i strijelom po pojedinim zemljama Europske unije:

Austrija

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

Belgija

Dozvoljen je lov lukom i strijelom samo na području Valonije od 2016. Godine. Prema BBF-u (Belgian bowhunting federation) za lov lukom i strijelom potrebno je imati lovačko-streličarsku licencu izdanu od strane Belgijskog i Valonskog Lovačko-streličarskog saveza.

Bjelorusija

Dopušten je lov lukom i strijelom i to samo u lovu na jelena običnog (*Cervus elaphus*), losa (*Alces alces*), srnu (*Capreolus capreolus*), dabra (*Castor fiber*) i dvije vrste tetrijeba (*Tetrao sp.*). Legaliziran je 2016. Godine.

Bugarska

Lov lukom i strijelom legaliziran je 2009. Godine. Moguće je loviti jelena običnog, srnu, jelena lopatara (*Dama dama*), divlju svinju, muflona (*Ovis aries musimon*), divokozu (*Rupicapra rupicapra*), vuka (*Canis lupus*), čaglja (*Canis aureus*) i lisicu (*Vulpes vulpes*).

Češka

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom. Osnovan je Lovačko-streličarski savez koji promiče lov lukom i strijelom.

Danska

Lov lukom i strijelom je legaliziran 1999. Godine. Lov lukom i strijelom je dozvoljen samo uz licencu za lovca s lukom i strijelom te položen ispit preciznosti koji lovci moraju ponavljati svakih 5 godina. Dozvoljeno je loviti samo srnu i sitnu divljač. Propisana minimalna težina strelice je 25g, a propisana minimalna širina lovačkog vrha je 25mm za krupnu divljač. Za sitnu divljač propisana težina strelice je 20g, a širina vrha 22mm.

Kako navodi Danski Lovačko-streličarski savez, provedeno je istraživanje od 1999. do 2004. godine na srni (*Capreolus capreolus*) o preciznosti Danskih lovaca koji su lovili lukom i strijelom. Studija je pokazala da danski lovci konkuriraju letalnosti lovaca koji koriste vatreno oružje. U periodu od tih 5 godina na Srne je ispućano 576 strelica. Od ukupnog broja strelica, 561 strelica je pogodila metu, a 11 nije što je potkrijepljeno činjenicom da nisu pronađeni tragovi krvi. Od tog broja (561) strelica 533 strelice su bile letalne dok je 28 strelica ranilo divljač što odgovara postotku od 5% ranjavanja.

Iznad 90% pogodaka je načinjeno modernim složenim lukom (eng. Compound bow) iz razloga što je lakše precizno pogoditi, a to država od lovaca zahtjeva kroz ispit preciznosti.

Estonija

Dopućen je lov lukom i strijelom od 2013. godine. Smije se loviti samo sitna divljač. Propisana je jačina luka od 200 do 450N odnosno 45 do 100 funti. Težina strelice mora biti minimalno 20g, vrha 6.4g, a promjer sječiva mora biti barem 24mm. Za lov s lukom i strijelom u Estoniji potrebno je imati položen ispit preciznosti lukom i strijelom.

Francuska

Dopušten je lov lukom i strijelom od 1995. Godine. Smije se loviti i krupna i sitna divljač.

Finska

Dopušten je lov lukom i strijelom na sitnu divljač od 1993., a od 2017. je dopušteno loviti i neke vrste krupne divljači. Propisana minimalna širina lovačkog vrha strelice je 22mm.

Grčka

Dopušten je lov u nekim regijama.

Grenland

Dopušten je lov lukom i strijelom od 2012. Godine na muškatno govedo (*Ovibos moschatus*), s tim da je dopušteno koristiti samo složeni luk (eng. Compound), a kasnije je odobren i lov na soba (*Rangifer tarandus*). Minimalna težina strelice je 34g, a minimalna jačina luka 60 funti u lovu na muškatno govedo, a u lovu na soba je minimalna težina strelice 25g i jačina luka 45 funti.

Hrvatska

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

Irska

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

Island

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

Italija

U većini pokrajina je dopušten lov lukom i strijelom.

Latvija

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

Litva

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

Mađarska

Dozvoljen je lov lukom i strijelom od 1993. za sve vrste divljači. Lovci moraju proći poseban ispit preciznosti i znanja. Imaju veću privilegiju od lovaca s vatrenim oružjem pa smiju pucati na sitnu divljač kada stoji.

Norveška

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

Njemačka

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

Poljska

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

Portugal

Legalno je loviti lukom i strijelom od 1986. Dozvoljeno je loviti sve vrste divljači s lukom i strijelom. Za dozvolu je potrebno imati portugalsku lovačku iskaznicu s naznačenom specijalizacijom lova lukom i strijelom.

Rumunjska

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

Rusija

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom, no dozvoljeno je ubijanje životinja bilo kakvim oružjem u visoko ograđenom prostoru što po ruskom zakonu nije smatrano lovom.

Slovačka

Dopušten je lov lukom i strijelom 2009. godine u ograđenim prostorima. Nije potrebno imati položen poseban test preciznosti i moguće je loviti svu vrstu divljači.

Slovenija

Prema slovenskom zakonu o divljači i lovstvu (Zakon o divljadi in lovstvu Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C in 31/18) nije dozvoljeno loviti lukom i strijelom.

Srbija

Prema zakonu o divljači i lovstvu Republike Srbije (*Sl. glasnik RS", br. 18/2010 i 95/2018*) dozvoljen je lov lukom i strijelom u ograđenim lovištima samo ako lovno gospodarska osnova nekog područja to dopušta od 2016. godine.

Švedska

Od 1998. lov lukom i strijelom je bio u testnoj fazi, a 2017. je predan zahtjev za legalizaciju.

Švicarska

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

Španjolska

Prema španjolskom lovnom zakonu (*španj. Código de caza*) Dopušteno je loviti lukom i strijelom i samostrelom još 1985. Godine. Dopušteno je loviti i krupnu i sitnu divljač svugdje gdje je dopušten i lov. Lov lukom i strijelom je izjednačen s lovom vatrenim oružjem te nisu naznačene posebne regulacije glede takve vrste lova.

Osim toga u Španjolskoj je dopušteno u izvanrednim uvjetima prenamnoženja loviti i krupnu divljač u nacionalnim parkovima, a dopušteno je loviti lukom i strijelom i u urbanim sredinama u nekim posebnim uvjetima.

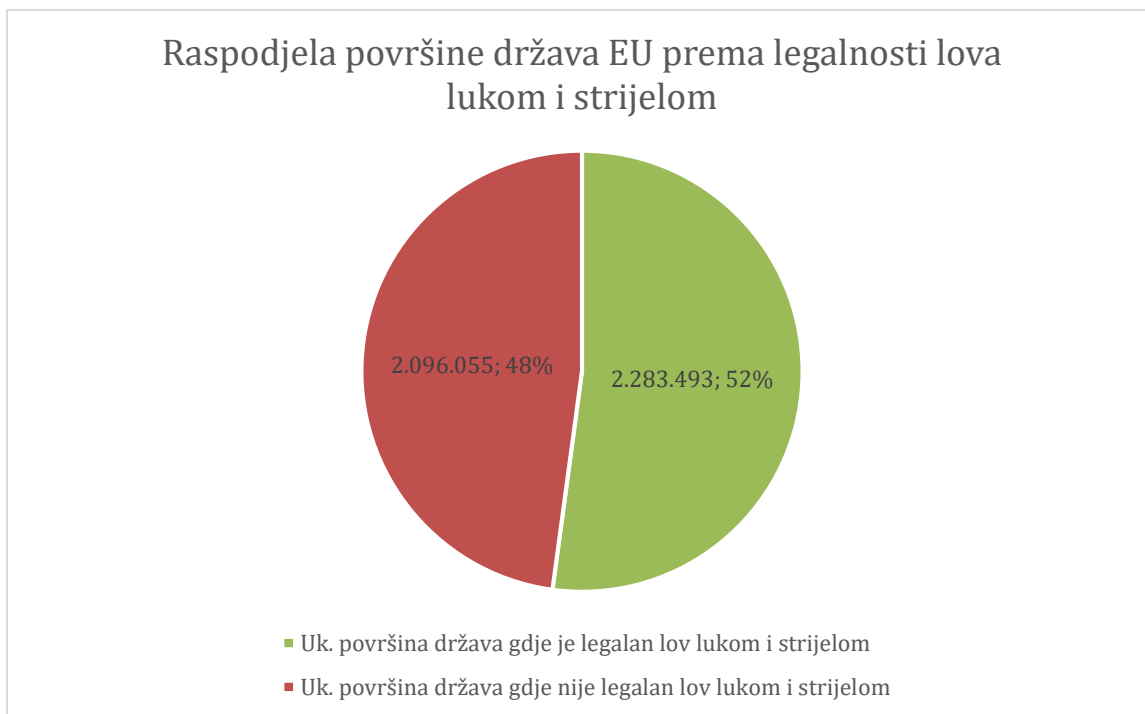
Ujedinjeno Kraljevstvo

Nije dozvoljen lov lukom i strijelom

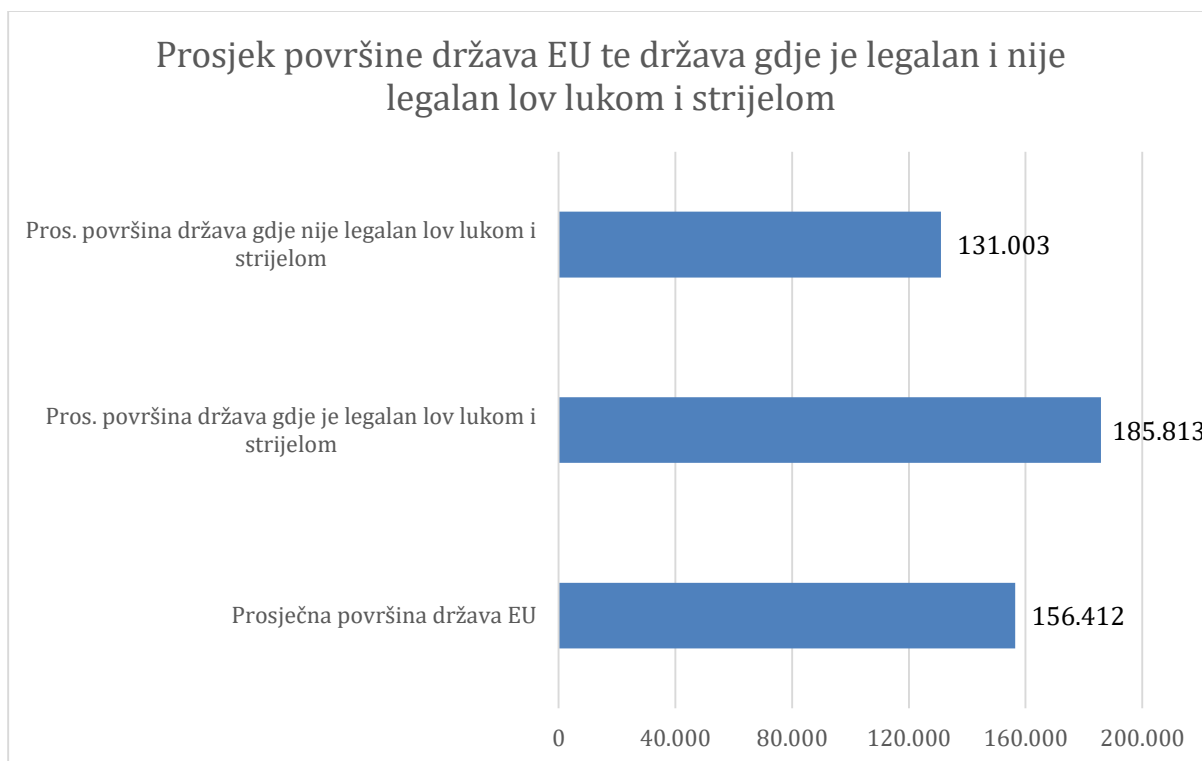
Tablica 1: Prikaz zemalja i važeće zakonske regulative vezano uz mogućnost lova lukom i strijelom. Zelenom bojom označene su zemlje gdje je lov lukom i strijelom dozvoljen bez obzira na uvijete.

Države članice EU		
Država	Površina(km ²)	Dopušten lov
Austrija	83.872	Ne
Belgija	30.528	Da
Bugarska	110.910	Da
Cipar	9.250	Ne
Češka	78.866	Ne
Danska	43.094	Da
Estonija	45.226	Da
Finska	338.114	Da
Francuska	543.965	Da
Grčka	131.940	Da
Hrvatska	56.954	Ne
Irska	70.273	Ne
Italija	301.230	Da
Latvija	64.589	Ne
Litva	65.200	Ne
Luksemburg	2.586	Ne
Mađarska	93.030	Da
Malta	316	Ne
Nizozemska	41.526	Ne
Njemačka	357.375	Ne
Poljska	312.679	Ne
Portugal	92.391	Da
Rumunjska	238.391	Ne
Slovačka	49.035	Da
Slovenija	20.273	Ne
Španjolska	504.030	Da
Švedska	450.295	Ne
Ujedinjeno Kraljevstvo	243.610	Ne
Ukupna površina država EU	4.379.548	
Uk. površina država gdje je legalan lov lukom i strijelom	2.283.493 (52%)	
Uk. površina država gdje nije legalan lov lukom i strijelom	2.096.055 (48%)	
Prosječna površina država EU	156.412	
Pros. površina država gdje je legalan lov lukom i strijelom	185.813	
Pros. površina država gdje nije legalan lov lukom i strijelom	131.003	

Prema tablici 1 su izvedeni grafikoni 1 i 2 na kojima su uspoređeni prosjeci površina te ukupne površine država u kojima je i nije legaliziran lov lukom i strijelom. Prema podacima je vidljivo da se na 52% površine Europske unije smije loviti lukom i strijelom.



Graf 1: raspodjela površine država EU prema legalnosti lova lukom i strijelom



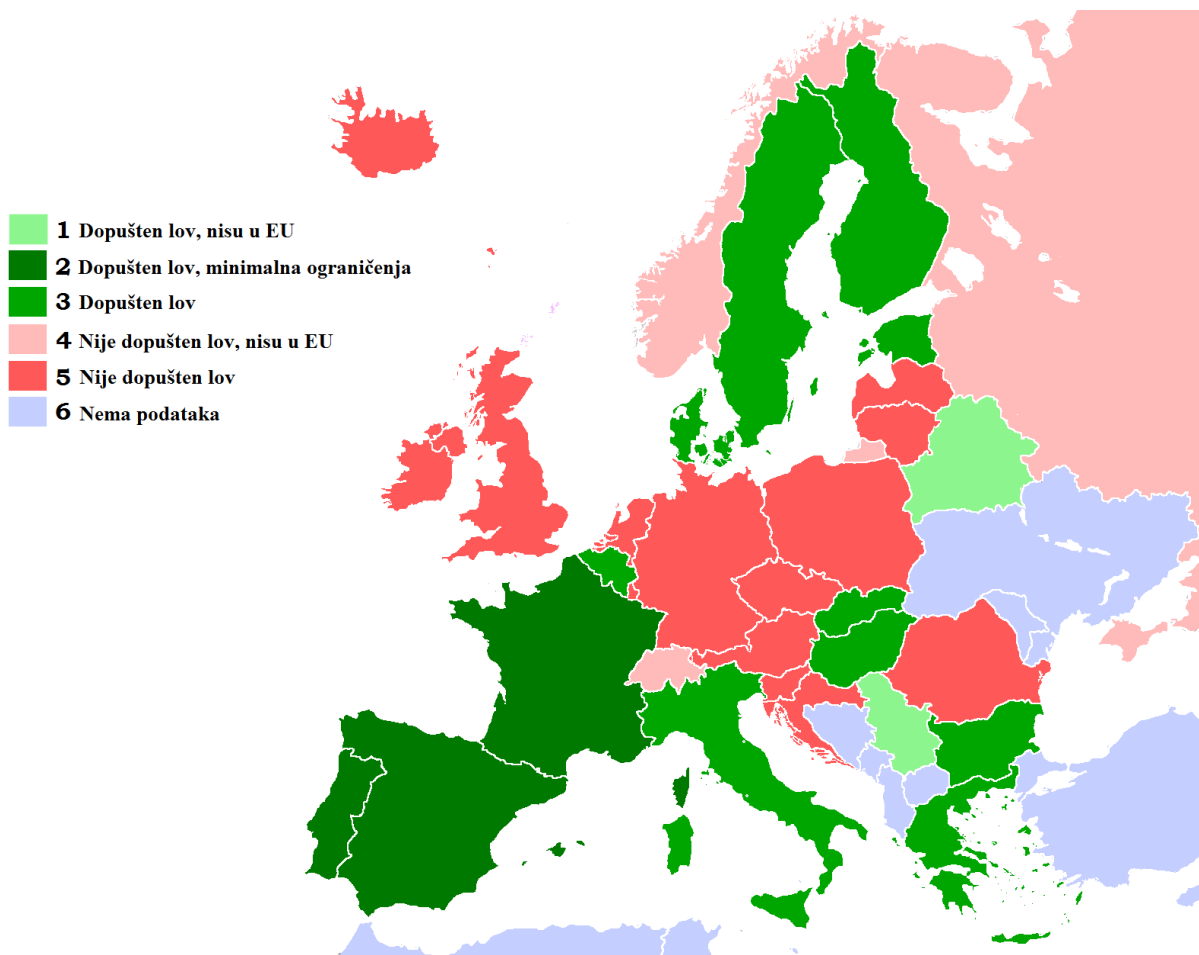
Graf 2: prosjek površine država EU te država gdje je legalan i nije legalan lov lukom i strijelom

Lov lukom i strijelom nije dopušten u sljedećim državama: Ujedinjeno kraljevstvo, Irska, Luksemburg, Nizozemska Austrija, Njemačka, Švicarska, Češka, Norveška, Švedska, Island, Rumunjska, Rusija, Poljska, Litva, Latvija, Slovenija i Hrvatska

Lov lukom i strijelom je dopušten u sljedećim državama:

Portugal, Španjolska, Francuska, Belgija (samo Valonija), Italija, Grčka, Mađarska, Slovačka, Danska (i Grenland), Finska, Srbija i Bjelorusija

Iz ovih podatak je napravljen sljedeći mapirani prikaz na slici 1.



Slika 1: karta država u Europi koje imaju dozvoljen lov lukom i strijelom

Na slici 1 se može vidjeti politička karta Europe na kojoj je naznačeno koje države imaju dozvoljen lov lukom i strijelom zelenom bojom [3], a koje nemaju crvenom [5]. Države s minimalnim regulacijama u lovu koje prednjače u lovu lukom i strijelom su označene tamnozelenom [2] bojom (Španjolska, Portugal, Francuska). Države koje nisu u europskoj uniji su označene svjetlozelenom [1] (Srbija, Bjelorusija) ili svjetlocrvenom [4] (Rusija, Švicarska, Norveška) bojom. Države za koje nemamo podatak o statusu legalnosti lova lukom i strijelom su označene sivom bojom [6].

Ukupna površina zemalja unutar EU unutar kojih je dozvoljen lov lukom i strijelom iznosi 2 283 493 km² dok ukupna površina zemalja gdje je lov lukom i strijelom zabranjen iznosi 2 096 055 km². Prosjek površina država država koje dopuštaju lov lukom i strijelom je 185 813 km², a prosjek država koje ne dopuštaju lov lukom i strijelom je 131 003 km². Prosjek površina svih država EU je 156 412 km².

Rasprava

U državama Europe lov lukom i strijelom reguliran je različito, a najveći utjecaj na regulaciju su njihova moralno-kulturološka uvjerenja. Može se vidjeti da se slične zakonske regulacije ponavljaju u sličnim civilizacijskim krugovima Europskih država. Države srednje i zapadne Europe ne dopuštaju lov lukom i strijelom dok države južne i jugozapadne Europe prakticiraju lov lukom i strijelom već jako dugo i predvodnice su u njemu (Portugal, Španjolska, Francuska i francuski dio Belgije). Države baltika i skandinavije su podijeljene pa tako Litva, Latvija, Norveška, Švedska i Island ne dopuštaju lov lukom i strijelom dok Finska, Danska i Estonija dopuštaju lov lukom i strijelom, ali uz detaljno razrađena pravila. Država s najbolje razrađenim regulama je definitivno Danska (uključujući Grenland). Država koja općenito ima najviše restrikcija u lovu je Ujedinjeno Kraljevstvo. U Španjolskoj je dozvoljeno loviti čak i samostrijelom, koji je općenito zabranjen iz razloga što je nedovoljno istražen.

U Danskoj je provedeno vrlo korisno istraživanje koje potvrđuje neupitnost letalnosti lovačkog luka i strijele. Zaključak tog istraživanja je da je točnost pogodaka preko 90% te da postotak ranjavanja divljači odgovara 5% što je vrlo poželjan postotak. Iako su lovci imali na izbor odabrati vrstu luka, izabrali su složeni luk iz razloga što se kroz ispit preciznosti od njih traži velika točnost. Preko 90% nanesenih pogodaka je poteklo od složenog luka. Za razliku od Danske, u Grenlandu je dopušteno loviti samo složenim lukom. Ovakva istraživanja su korisna i trebalo bi ih više provoditi.

Po iskazu površina može se vidjeti da je na većem dijelu teritorija EU, na 2 283 493 km² odnosno na 52% dopušten lov, odnosno da u prosjeku države s većom površinom dopuštaju lov lukom i strijelom. Razlog bi mogao biti taj što imaju veću brojnost divljači. Isto tako države koje u prosjeku imaju manju površinu (109 717 km²) odnosno zajedno pokrivaju manju površinu EU, koja iznosi 2 096 055 km² odnosno 48%, ne dopuštaju lov u EU.

U mnogim državama se ulaže trud kako bi se lov lukom i strijelom ozakonio. U Švedskoj su krenuli provoditi istraživanje isto kad i u Danskoj, ali se još uvijek čeka ozakonjenje. U Češkoj je

primjerice osnovan lovačko-streličarski savez koji promiče lov lukom i strijelom, a u Hrvatskoj je izrađen prijedlog novog Zakona o Lovu u kojem bi lov lukom i strijelom bio dozvoljen.

Zaključak

1. Na području Europske unije zakonska regulativa vezana uz lov lukom i strijelom nije ujednačena. U nekim zemljama lov je potpuno zabranjen, neke zemlje imaju ograničenja (ograde i sl), dok je u nekim izjednačen sa lovom vatrenim oružjem.
2. U istraživanju obuhvaćenih 28 zemalja sveukupna površina iznosi 4 379 548 km² od čega je u 12 zemalja dozvoljen lov lukom i strijelom čija ukupna površina iznosi 2 283 493 km² odnosno 52%. Na području 16 zemalja ili na području 2 096 055 km² odnosno 48% lov lukom i strijelom nije dozvoljen. Teritorij EU je po pitanju legalnosti lova lukom i strijelom razdijeljen na pola.
3. Lov lukom i strijelom je u pravilu dozvoljen u zemljama EU koje se prostiru na većim teritorijima odnosno uvelike prelaze prosjek površine svih država EU, dok je u pravilu zabranjen u manjim zemljama ispodprosječnih površina.
4. Lov lukom i strijelom u pravilu je dozvoljen u zemljama južne, istočne i sjeverne Europe dok je u zemljama srednje Europe zabranjen.
5. Mjere strelica koje su dopuštene su u pravilu minimum od 22mm za širinu lovačkog vrha strelice i 25g za težinu strelice. Države koje su uvele takve regulacije su države sjeverne Europe.
6. Lov lukom i strijelom je nedovoljno istražen, a do sada su samo Danska i Švedska provodile istraživanje o letalnosti lovačkog luka i strijele.
7. Mnoge države EU pokušavaju ozakoniti lov lukom i strijelom, a njihovi lovački savezi ulažu trud kako bi se to ostvarilo.

Literatura

1. Mladan Vidović, 2009: Povjesnica prava lova i lovnog prava u Hrvata, Columna, Split
2. Josip Vučinić, 2010: Mogućnost lovljenja divljači lukom i strijelom, Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet
3. Europska Lovačko-streličarska federacija (EBF), URL: <https://www.europeanbowhunting.org/>, (26.5.2019.)
4. Zakon o lovstvu Srbije, URL: https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_divljaci_i_lovstvu.html (26.5.2019.)
5. Usporedba zakona triju država srednje Europe, URL: http://awsassets.panda.org/downloads/analysis_of_legislation_and_practice_of_hunting_in_some_eu_countries.pdf (26.5.2019.)
6. Belgijski lovačko-streličarski savez, URL: <http://www.belgianbowhunting.be/> (26.5.2019.)
7. Estonski lovni zakon, URL: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/525062014008/consolide> (26.5.2019.)
8. Španjolski lovni zakon, URL: <https://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=95&modo=1¬a=0&tab=2> (26.5.2019.)
9. Lovac.info, URL: <https://www.lovac.info/lov-divljac-hrvatska/lov-lukom-bowhunting/3261-lov-lukom-povratak-divljini.html> (26.5.2019.)
10. Zakon o lovstvu RH, URL: <https://www.zakon.hr/z/422/Zakon-o-lovstvu> (26.5.2019.)